

Lausunto

08.08.2025

Asia: VN/18104/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla ja eräiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/18104/2024

Hallituksen esitysluonnos laiksi raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla ja eräiden lakien muuttamisesta

Mandatum Life Palvelut Oy (myöhemmin Mandatum) kiittää siitä, että valtiovarainministeriö on varannut mahdollisuuden antaa Lausuntopalvelun kautta lausunnon otsikossa mainitusta esitysluonnoksesta. Lausunnossaan Mandatum keskittyy lakiluonnokseen raportoivien finanssilaitosten tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla ja erityisesti sen sijoitusyksikön määritelmää koskevaan 1:4 §:ään, jonka Mandatum käsittää lakiluonnoksesta ilmenevässä muodossa vaikuttavan henkilöstörahastojen raportointivelvollisuuteen. Mandatum Life Palvelut Oy tarjoaa henkilöstörahastoille ja niiden yrityksille henkilöstörahastotoimintaan liittyviä hallinnointipalveluita. Lausuntonaan Mandatum esittää kunnioittavasti seuraavan.

Mandatum pitää hallituksen esitysluonnoksen mukaista lakiehdotusta kannatettavana. On perusteltua ja tarkoituksenmukaista, että finanssilaitosten tiedonantovelvollisuutta verotuksen alalla määrittävistä seikoista säädetään laissa. Lailla säättäminen ei kuitenkaan poista Verohallinnon ajantasaisen syventävän ohjeistuksen tarvetta erityisesti raportointivelvollisuutta koskevien muutosten ja laajennusten kohdalla.

Voimassa olevan sääntelyn ja noudatettavan veromenettelykäytännön mukaan henkilöstörahastojen ei ole katsottu lähtökohtaisesti täyttävän raportoivan finanssilaitoksen edellytyksiä.

Raportointivelvollisuuden on katsottu muodostuvan tilanteissa, joissa henkilöstörahasto on ulkoistanut varainhoitoaan koskevaa päätöksentekoa, missä tilanteessa raportointivelvollisuus on koskenut vain osaa rekisteröidyistä henkilöstörahastoista. Selvyyden vuoksi todetaan, että henkilöstörahaston ulkopuolisten hallinnointipalvelujen käyttäminen ei merkitse itsessään sitä, että henkilöstörahasto olisi antanut varainhoitonsa toisen yksikön hoidettavaksi, vaan varainhoito voi rajautua ulkopuolisen toimijan henkilöstörahastolle tarjoamien palveluiden ulkopuolelle.

Mandatumien käsityksen mukaan lakiluonnoksen sijoitusyksikköä koskevan 1:4 §:n kokonaisuuden katsottaisiin merkitsevän sitä, että henkilöstörahastot olisivat lähtökohtaisesti aina sijoitusyksikköjä ja näin ollen raportointivelvollisia finanssilaitoksia. Esitysluonnoksen 1:4 §:ää koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa ei ole käsitelty henkilöstörahastoja.

HENKILÖSTÖRAHASTOTOIMINNASTA

Henkilöstörahasto on kotimaiseen sääntelyyn (henkilöstörahastolaki, 934/2010) perustuva itsenäinen oikeushenkilö. Henkilöstörahastotoimintaa ei vastaavassa muodossa harjoiteta muissa maissa. Rekisteröityjä henkilöstörahastoja on yli 400 ja niiden jäsenistöön kuuluu noin 200 000 työntekijää. Henkilöstörahastojen keskeisenä tarkoituksena on edistää koko henkilöstöä koskevien palkitsemisjärjestelmien käyttöä sekä siten parantaa työntekijöiden varautumista tulevaan ja yrityksen tuottavuutta ja kilpailukykyä. Henkilöstörahasto on henkilöstön eli rahaston jäsenten omistama ja hallitsema rahasto, jonka tarkoituksena on yrityksen sille suorittamien tulos- tai voittopalkkioerien ja muiden henkilöstörahastolain mukaisten varojen hallinta. Yksittäiset jäsenet eivät voi päättää henkilöstörahastoon liittymisestä ja siihen kuulumisesta, vaan jäsenyys perustuu palvelussuhteeseen henkilöstörahaston yritykseen. Henkilöstörahastolain mukaan henkilöstörahasto saa harjoittaa vain henkilöstörahastolaissa tarkoitettua toimintaa.

Henkilöstörahastojen jäsenosuuspääomat muodostuvat työnantajien maksamista palkkiojärjestelmien mukaan muodostuvista henkilöstörahastoeristä, joissa on kysymys jäsenten työsuhteeseen perustuvista suorituksista. Varansa henkilöstörahaston on sijoitettava henkilöstörahastolain mukaan varmalla ja tuloa tuottavalla tavalla tai oman pääoman tai lainan ehdoin henkilöstörahaston yritykseen. Henkilöstörahaston hallituksen on henkilöstörahastolain mukaan huolehdittava rahaston varainhoidon asianmukaisesta järjestämisestä edellä kuvatulla tavalla. Henkilöstörahastot eivät harjoita varainhoitoa liiketoimintana, vaan varojen sijoittaminen on niiden laissa määrätty velvollisuus. Edellä kuvatut seikat huomioiden henkilöstörahastojen jäsenyyteen perustuvia oikeuksia voidaan veroraportoinnin tavoitteiden näkökulmasta pitää yleisesti erittäin vähäriskisinä.

Tässä tarkasteltavan raportointivelvollisuuden piiriin tuleminen aiheuttaisi henkilöstörahastolle uusia hallinnollisia tehtäviä ja niistä aiheutuvia kustannuksia. Lainsäätäjällä on aikaisemmalla henkilöstörahastolakia koskevalla muutoksella (laki 229/2023) halunnut edistää henkilöstörahaston perustamista ja toimintaa sekä keventää henkilöstörahastojen hallinnollisia tehtäviä. Henkilöstörahastojen hallinnollisia tehtäviä lisäävällä sääntelyllä on tämän tavoitteen vastainen vaikutus.

SIJOITUSYKSIKÖN MÄÄRITELMÄ JA JATKOVALMISTELU

Verrattuna aikaisempaa sääntelyyn lakiluonnoksen 1:4.1 §:n mukaiseen sijoitusyksikön määritelmään ei ole Mandatumin käsitykseen mukaan otettu muita kuin kryptovaroja koskevia täydennyksiä. Lakiluonnoksen 1:4.3 §:n on otettu käsityksemme mukaan osaltaan henkilöstörahastojen lakiluonnoksen mukaiseen raportointivelvollisuuteen vaikuttava asiakkaan käsitteen täsmennys, jonka mukaan asiakkaaksi katsottaisiin myös yhteissijoitusvälineen omapääomaosuuden omistaja. Esitysluonnoksen mukaan tämä lisäys perustuisi päivitetyn CRS:n kommentaarin VIII jaksoa käsittelevään kohtaan (kohta 16), ei CRS-sopimukseen tai tätä sääntelyä ohjaaviin direktiiveihin. CRS:n kommentaarista ei tarkemmin ilmene, että henkilöstörahastotoiminnan kaltaisen toiminnan ja henkilöstörahastojen jäsenyyteen perustuvien oikeuksien tulisi kuulua tarkasteltavan raportointivelvollisuuden piiriin.

Mandatum pyytää, että lakiluonnoksen jatkovalmistelussa vielä arvioitaisiin, voidaanko huomioiden kotimaisen sääntelyn sisältöä määrittävät sopimukset niiden tulkintamateriaali mukaan lukien ja sääntelyä ohjaavat direktiivit katsoa, että henkilöstörahastot eivät täytä lähtökohtaisesti sijoitusyksikön määritelmää. Pyydämme arvioimaan, voidaanko esimerkiksi katsoa, että henkilöstörahastot rajautuisivat niiden toiminnan sisältö ja laatu huomioiden lähtökohtaisesti raportointivelvollisuuden ulkopuolelle sen vuoksi, että niitä ei voitaisi pitää lakiluonnoksen 1:4.3 §:n mukaisina yhteissijoitusvälineinä. Aikaisemmin esitetty huomioiden veroraportoinnin tavoitteet ja henkilöstörahastotoiminnan sisältö sekä laatu eivät puoltaisi raportointivelvollisuuden laajentamista koskevaan yleisesti henkilöstörahastoja.

Siinä tapauksessa, että jatkovalmistelussa henkilöstörahastojen rajaamista lähtökohtaisen raportointivelvollisuuden ulkopuolelle ei nähtäisi sääntelyteknisesti mahdollisena, esitämme kohteliaimmin, että lainvalmistelumateriaalissa käsiteltäisiin lakiesityksen 1:4 §:ää koskevissa perusteluissa henkilöstörahastojen raportointivelvollisuuden piiriin kuulumisen perusteet ja vaikutukset.

Kunnioittavasti

Mandatum Life Palvelut Oy

Tarja Tyni

Johtaja

Emmi Loponen

Head of Personnel Funds

Korkeamäki Tuomas
Mandatum Life Palvelut Oy